

SOCIALE MEDIA

Voorlichting, communicatie, verantwoordelijkheid

Voorlichting

Eenzijds zijn jongeren opgegroeid met Sociale Media en meer up-to-date dan andere generaties. Anderzijds komt er zoveel informatie op jongeren af, zijn er zoveel mogelijkheden en ook keerzijden waar jongeren mee om moeten leren gaan.

Het kunnen onderscheiden van betrouwbare en onbetrouwbare bronnen, informatie. "Algemene Voorwaarden" lezen, begrijpen accepteren/afwijzen. Consequenties van accepteren. Na een proefperiode van een trial stilzwijgende verlenging omgezet in een abonnement. Het gaat om Sociale Media kennis én vaardigheden. Weten wat er is, wat de functies zijn, wat de consequenties zijn van bepaalde handelingen. Verantwoord gebruik voor zichzelf en anderen. Grenzen in tijd, digitale omgangsvormen, afspraken maken en nakomen.

Rol van ouders

Zoals bij de meeste onderwerpen die aan bod komen tijdens de ontwikkeling van kinderen, jongeren, adolescenten, binnen de opvoeding, is ook bij sociale media gebruik een rol weggelegd voor ouders. Het is belangrijk om als ouders zelf op de hoogte te zijn van de verschillende sociale media en de doeleinden waarvoor welk medium door de jeugd wordt gebruikt en hoe dat dan werkt. Met jonge kinderen is het belangrijk om hen te begeleiden bij het leren gebruiken van de verschillende soorten media. Afspraken maken, beschikbaar zijn voor vragen en bij moeilijkheden.

Met jongeren kan het, afhankelijk van het type medium, voldoende zijn om afspraken te maken, beschikbaar te zijn voor vragen en bij moeilijkheden. Meestal zijn jongeren op de hoogte van de functie(s) van een sociaal medium. Maar minder van de voorwaarden en mogelijke gevolgen van gebruik. Dit kan besproken worden, aan de hand van (praktijk-)voorbeelden. Een nieuwsitem kan een aanleiding zijn, een gebeurtenis op school, in de vriendenkring. In discussieprogramma's komen sociale media ook regelmatig aan de orde.

Een ander deel waar kunnen adolescenten waarschijnlijk wel wat handvatten en tips bij kunnen gebruiken, is bijvoorbeeld voor het aanmaken van een meer professioneel profiel, bij de overgang van de middelbare school naar het beroepsonderwijs.

De toon in gesprek met kinderen en vooral jongeren is van belang. Laat blijken waarvan je op de hoogte bent en erken ook waar jezelf nog weinig van weet, weinig ervaring mee hebt. Dan kunnen jullie allebei op zoek gaan naar meer informatie, naar antwoorden en deze vervolgens met elkaar bespreken. En zo nodig aan de hand hiervan afspraken maken of bijstellen. Op die manier zal de puber meer open blijven staan voor een gesprek en de informatie die jij wilt overbrengen, dan wanneer jij je 'alwetend' opstelt en vertelt 'hoe het moet'.

Rol van het onderwijs

Naast de rol van de ouders kan ook het onderwijs een rol spelen in de voorlichting en omgang met sociale media. Een voordeel om dit binnen het onderwijs te doen is dat hele groepen in een keer geïnformeerd kunnen worden en dat jongeren ook met elkaar ervaringen en ideeën kunnen uitwisselen. Bij voorlichting is het belangrijk om de kennis-kant én de vaardigheden-kant een plek te geven. Zoals het inschatten van (on)betrouwbaarheid van informatie, gevolgen van delen van (on)betrouwbare informatie, hoe ga je om met de info die je tot je krijgt. Daarnaast het sociale aspect, de interactie en communicatie met anderen, wat zijn hierbij aandachtspunten voor jezelf en als je je in een ander verplaatst.

Informereren kan in de vorm van (losse) modules, (gast)lessen op school. En er bestaan ook 'Sociale Media Coaches' die kunnen informeren, met praktijkvoorbeelden, over de mogelijkheden en keerzijden van Sociale Media. De sociale media coaches kunnen een of enkele keren 'ingehuurd' worden. Soms wordt er al een stap verder gegaan en is er op school iemand beschikbaar die ook de rol heeft van sociale media coach. Bij de lessen over sociale media is het (juist) ook belangrijk om aandacht te hebben voor veiligheid, vertrouwen en respect in de groepen, zowel voor het individu als voor de gehele groep; offline en online.

Eigen rol/verantwoordelijkheid jongeren

Nadat je met je zoon of dochter in gesprek bent geweest over sociale media gebruik, de voor- en nadelen, mogelijke consequenties en afspraken hebt gemaakt, kun je meestal als ouders een stap(je) terug doen. Jongeren hebben zelf de ruimte nodig om te ontdekken, te leren en ook om fouten te maken. Meestal vanaf ongeveer *14 jaar kan de ruimte, de privacy uitgebreid worden. Dat jongeren zelf bepalen in hoeverre ze inhoud en gebruik ten opzichte van bekende volwassenen (ouders, ooms, tantes) delen. Bijvoorbeeld ook wel of niet online 'bevriend' zijn met ouders.

Daarnaast is het ook belangrijk dat ze eigen verantwoordelijkheid ontwikkelen met betrekking tot het gebruik in tijdsduur, inhoudelijk, openbaarheid versus privacy van delen van persoonlijke informatie.

Hierover zijn waarschijnlijk afspraken gemaakt. Wees consequent, probeer rigiditeit te vermijden. Herinner een à twee keer aan de gemaakte afspraken. Dan volgt de afgesproken consequentie. Is die er niet, dan zal je zoon of dochter de consequentie zelf ervaren. Bijvoorbeeld te lang tijd hebben besteed aan Facebook, Instagram, Snapchat en daardoor in tijdnood komen voor huiswerk, vermoeid zijn door te weinig slapen. Als hier na een aantal keren van geleerd worden, dan is deze afspraakvorm voldoende. Als er niet van geleerd wordt, dan zullen de afspraken bijgesteld moeten worden. Er kan nagedacht worden over hóe het voor jouw zoon of dochter gemakkelijker zal zijn om zich aan de afspraken te houden. Laat hem of haar zelf meedenken bij mogelijke oplossingen, dat vergroot de kans van slagen. Wanneer ook deze oplossingen niet (voldoende) werken kan besproken worden om als ouder weer meer verantwoordelijkheid terug te pakken, omdat het op dít moment voor jouw zoon of dochter nog niet lukt om die verantwoordelijkheid zelf te dragen. Er kan een tijdsperiode afgesproken worden, wanneer hij of zij het weer zelf gaat proberen.

**Deze leeftijd is slechts een algemene indicatie. Afhankelijk van verschillende factoren kan deze lager of hoger liggen. Bijv. gezien de sociale, emotionele ontwikkeling die mogelijk achter- of juist voorloopt op de kalenderleeftijd. De mate van verantwoordelijkheid die jouw kind ook in andere situaties laat zien.*